

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BASSKC 281

**Choice Based Credit System IV Semester B.A. Degree
Examination, September 2022
(2019 – 20 Batch Onwards)
SANSKRIT OPTIONAL (Core Course)**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 120

I. अधोलिखितानां प्रश्नानां मध्ये त्रयाणां उत्तरं लिखत ।

(15×1=15)

अ) लिङ्गं वचनं विभक्तिं च लिखत ।

- 1) नद्यः ।
- 2) रामेण ।
- 3) पितरं ।
- 4) मधुना ।
- 5) हरये ।

आ) क्रियापदानि लिखत ।

- 1) गच्छति ।
- 2) पठेयुः ।
- 3) वर्तते ।
- 4) अभवत् ।
- 5) लिलेख ।

इ) सन्धिं विभजत ।

- 1) वागीशः ।
- 2) सूर्योदयः ।
- 3) रामोऽपि ।
- 4) नैतत् ।
- 5) तन्मात्रम् ।

P.T.O.

ई) विग्रहं कृत्वा समासानाम् लिखत ।

- 1) दिगम्बरः ।
- 2) लवकुशौ ।
- 3) कृष्णसर्पः ।
- 4) अधर्मः ।
- 5) देवालयः ।

उ) व्याकरण दोषं परिहरत ।

- 1) तस्यविना तृणमपि न चलति ।
- 2) अलं विषादः ।
- 3) गणेशं नमः ।
- 4) भवती गच्छति ।
- 5) सर्पेण भयम् ।

II. अ) संस्कृत काव्यविषये प्रबन्धं लिखत ।

(1×7=7)

अथवा

पञ्चमहाकाव्यस्य वैशिष्ट्यं लिखत ।

आ) प्रादेशिक भाषायां द्वौ अधिकृत्य लघु टिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

- 1) गद्यकाव्यम् ।
- 2) सन्देशकाव्यम् ।
- 3) पञ्चतन्त्रम् ।
- 4) किरातार्जुनीयम् ।

III. अ) “षड्विधसन्निकर्षाः” - प्रबन्धं लिखत ।

(1×10=10)

अथवा

स्वार्थानुमानम् - परार्थानुमानञ्च सोदाहरणं विवृणुत ।

आ) द्वयोः वाक्ययोः विवरणं कुरुत ।

(2×5=10)

- 1) चलनात्मकं कर्म ।
- 2) आप्तवाक्यं शब्दः ।
- 3) लिङ्गं त्रिविधम् ।
- 4) उपमिति करणं उपमानम् ।

इ) संस्कृतेनैव द्वौ अधिकृत्य लघु टिप्पणीं लिखत ।

(2×5=10)

- 1) अन्नं भट्टः ।
- 2) प्रमाणानि ।
- 3) तर्कसङ्ग्रहः ।
- 4) पञ्चकर्माणि ।

IV. अ) 'यक्ष सन्देश' - यथा पाठ्यं विवृणुत ।

(1×8=8)

अथवा

महाकवि कालिदासमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

आ) त्रयाणां सन्दर्भं अर्थं विवृणुत ।

(3×3=9)

- 1) प्रीतः प्रीतिप्रमुखवचनं स्वागतं आजहार ।
- 2) रिक्तः सर्वो भवति हि लघुः पूर्णता गौरवाय ।
- 3) प्राप्ते मित्रे भवति विमुखः किं पुनर्यस्तथोच्चैः ।
- 4) स्त्रीणामाद्यं प्रणयवचनं विभ्रमो हि प्रियेषु ।
- 5) सभ्रभङ्गं मुखमिव पयो वेत्रश्चलोर्मि ।

इ) श्लोकमेकं अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(1×5=5)

- 1) धूमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः क्व मेघः ?
सन्देशार्थाः क्व पटुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः ?
इत्यौत्सुक्यादपरिगणयन् गुह्यकस्तं ययाचे
कामाऽऽर्ता हि प्रकृति कृपणा श्वेतनाचेतनेषु ॥
- 2) मन्दं मन्दं नुदति पवनश्चानुकूलो यथा त्वां
वामश्चायं नदति मधुरं चातकस्ते सगन्धः ।
गर्भाधानक्षणपरिचान्तूनमाबद्धमालाः
सेविष्यन्ते नयन सुभगं खे भवन्तं बलाकाः ।

ई) द्वयोः संस्कृतेन लघु टिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

- 1) पद्यकाव्यम् ।
- 2) मेघसन्देशः ।
- 3) यक्षः ।
- 4) कालिदासः ।

V. अ) विसर्गसन्धिं विवृणुत ।

(1×7=7)

अथवा

विसर्गसन्धिप्रकरणे विद्यमानानि सर्वणि-सूत्राणि लिखत ।

आ) द्वयोः सूत्रविवरणं कुरुत ।

(2×4=8)

- 1) स्तोः श्चुना श्चुः ।
- 2) मो राञ्जि समः क्वौ ।
- 3) विसर्जनीयस्य सः ।
- 4) मोऽनुस्वारः ।

VI. अ) त्रयाणां सन्धिकृत्वा सूत्रं विवृणुत ।

(3×3=9)

- 1) हरिः + शेते ।
- 2) वाक् + ईशः ।
- 3) पुनः + रमते ।
- 4) अहः + अहः ।
- 5) सम् + राट् ।

आ) द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।

(2×3=6)

- 1) वरदराजः ।
- 2) सन्धिः ।
- 3) डमुडागमः ।
- 4) आम्रेडितम् ।